

SP-LED-๐๑๒-๐๐

ระเบียบปฏิบัติ (Standard Procedure)
เรื่อง
การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

โรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

	ชื่อ - สกุล	ลายเซ็น	ว.ด.ป.
ผู้จัดทำ	นายศักดิ์นรินทร์ หลิมเจริญ (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ)		10 ส.ค. 2562
ผู้ทบทวน	นางสาวบุษบา ประสมผล (หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน)		10 ส.ค. 2562
ผู้อนุมัติ	นายแพทย์สมยศ พนธารธา (ผู้อำนวยการโรงพยาบาล)		10 ส.ค. 2562

สำเนาฉบับที่ A(๑)

เอกสาร [/] ควบคุม [] ไม่ควบคุม

	ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๓ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

๑. วัตถุประสงค์

กำหนดแนวทางในการคัดแยก การจัดเก็บ การกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในโรงพยาบาล

๒. ขอบเขต

แนวทางปฏิบัตินี้ครอบคลุมทุกกระบวนการของการจัดการมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นจากทุกหน่วยงาน ในโรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

๓. ผู้รับผิดชอบ

๓.๑ หัวหน้าฝ่ายบริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- ๓.๑.๑ ดำเนินการจัดการดูแลจุดพักขยะมูลฝอยของโรงพยาบาล
- ๓.๑.๒ นิเทศติดตามและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดเก็บและขนย้ายขยะมูลฝอยปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามมาตรฐาน
- ๓.๑.๓ ดูแลพื้นที่การตั้งวางภาชนะรองรับมูลฝอยตามแนวทางเดินระหว่างอาคารและสนามรวมถึงบริเวณที่พักขยะมูลฝอยของโรงพยาบาล
- ๓.๑.๔ ประสานงานในการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแต่ละประเภท
- ๓.๑.๕ ดำเนินการจัดการขยะรีไซเคิล

๓.๒ หัวหน้าหน่วยงาน มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- ๓.๒.๑ นิเทศติดตามการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในหน่วยงาน
- ๓.๒.๒ กำหนดสถานที่คัดแยก เก็บ และขนย้ายขยะมูลฝอยให้เหมาะสมเพื่อป้องกันอันตรายและการแพร่กระจายเชื้อ
- ๓.๒.๓ ควบคุมดูแลการเบิกจ่ายวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการขนย้ายขยะมูลฝอยภายในหน่วยงานให้เพียงพอและเหมาะสม
- ๓.๒.๔ สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงานได้รับการอบรมวิธีปฏิบัติงานตามมาตรฐานการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล
- ๓.๒.๕ สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการขยะรีไซเคิลของหน่วยงาน

๓.๓ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- ๓.๓.๑ สนับสนุนและปฏิบัติตามแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างเคร่งครัด

๓.๔ พนักงานประจำตึก มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- ๓.๔.๑ จัดเตรียมอุปกรณ์รองรับขยะในหน่วยงานให้เพียงพอและพร้อมใช้

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๔ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

๓.๔.๒ ถ้างทำความสะอาดภาชนะรองรับขยะให้สะอาด เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

๓.๔.๓ คัดแยก เก็บ และขนย้ายขยะมูลฝอยไปไว้ที่จุดรวบรวมขยะบนอาคารที่กำหนดไว้ เพื่อให้พนักงานทำความสะอาดขนย้ายลงไปไว้ที่อาคารพักขยะด้านล่าง

๓.๕ พนักงานทำความสะอาด มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๓.๕.๑ คัดแยกขยะมูลฝอย โดยบรรจุในภาชนะและถุงรองรับขยะแต่ละประเภท

๓.๕.๒ ขนย้ายขยะมูลฝอยไปยังอาคารพักขยะ

๓.๕.๓ ดูแลความเรียบร้อยและทำความสะอาดอาคารพักขยะ รวมถึงถังขยะให้สะอาดเรียบร้อยตามมาตรฐาน

๓.๕.๔ ประสานงานหัวหน้าฝ่ายบริหารกรณีมีความเสี่ยงด้านการจัดการขยะและของเสียอันตราย

๓.๖ ICN และเจ้าหน้าที่ PCU ที่รับผิดชอบงานอาชีวอนามัยในโรงพยาบาล มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๓.๖.๑ อบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะในการคัดแยก จัดเก็บ และขนย้ายขยะแต่ละประเภทอย่างถูกต้องวิธีตามมาตรฐานการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

๓.๖.๒ นิเทศติดตามการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตามแนวทางที่กำหนด

๔. คำจำกัดความ

ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้ความหมายว่า

มูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน สำหรับขยะในโรงพยาบาลฯ ฉุกเฉินฯ จำแนกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอันตราย มูลฝอยรีไซเคิล และมูลฝอยติดเชื้อ

มูลฝอยทั่วไป (General Waste) หมายถึง ขยะประเภทที่เกิดจากการใช้ชีวิตประจำวันของเจ้าหน้าที่ ผู้ป่วยและญาติ ไม่ปนเปื้อนสิ่งปนเปื้อน สารคัดหลั่ง เชื้อโรค หรือสารเคมีต่างๆ และไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจวินิจฉัย รักษา หรือการให้ภูมิคุ้มกันโรค จำแนกเป็น ๓ กลุ่มได้แก่ มูลฝอยที่ย่อยสลายได้ มูลฝอยที่ไม่ย่อยสลาย และมูลฝอยทั่วไปมีคม

มูลฝอยที่ย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร เศษหญ้า ใบไม้ เป็นต้น

มูลฝอยที่ไม่ย่อยสลาย เช่น พลาสติก โฟม เป็นต้น

มูลฝอยทั่วไปมีคม เช่น เศษแก้ว ตะปู เป็นต้น

มูลฝอยอันตราย (Hazardous Waste) หมายถึง มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ที่เป็นวัตถุหรือปนเปื้อนสารที่มีคุณสมบัติเป็นสารพิษ สารไวไฟ สารออกซิไดซ์ สารเปอร์ออกไซด์ สารเคมีที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง สารกัดกร่อน สารที่เกิดปฏิกิริยาได้ง่าย สารที่เกิดระเบิดได้

	ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๕ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา

สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม สารหรือสิ่งอื่นใดที่อาจก่อหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตราย แก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม แต่ไม่หมายความรวมถึงมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ กาก กัมมันตรังสี และของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำและกระป๋องสเปรย์ เป็นต้น

มูลฝอยรีไซเคิล (Recyclable Waste) หมายถึง มูลฝอยทั่วไปที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำมาผลิต/แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ กล่องเครื่องดื่ม กระป๋อง และแผ่นซีดี เป็นต้น

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste หรือ Regulated Waste) หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณที่สามารถทำให้เกิดโรคได้ถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้น และรวมถึงมูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการวินิจฉัยทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรค การทดลองเกี่ยวกับโรค การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ หรือวัสดุที่สัมผัสระหว่างการทำการหัตถการ การตรวจ และการศึกษาวิจัยให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ ได้แก่

- ๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง
- ๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์ และแผ่นกระจกปิดสไลด์
- ๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ ท่อยาง ผ้าปิดจมูก เป็นต้น
- ๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

๕. วิธีปฏิบัติ

๕.๑ การจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป

๕.๑.๑ การคัดแยกมูลฝอยทั่วไป

๑) คัดแยกมูลฝอยทั่วไปออกจากมูลฝอยชนิดอื่น เช่น มูลฝอยอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยรีไซเคิล เพื่อลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องส่งไปกำจัดให้น้อยลง

๒) คัดแยกมูลฝอยให้ทำ ณ แหล่งกำเนิด ห้ามเก็บรวมและนำมาแยกภายหลัง

๕.๑.๒ การเก็บรวบรวมมูลฝอยทั่วไป

๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยต้องมีสีเฉพาะสำหรับรองรับมูลฝอยแต่ละประเภท โดยสีน้ำเงินสำหรับมูลฝอยทั่วไป และสีเขียวสำหรับมูลฝอยอินทรีย์

๒) จัดภาชนะรองรับมูลฝอยให้เพียงพอต่อปริมาณมูลฝอย

๓) กำหนดจุดที่ตั้งภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปที่ชัดเจน

๔) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ป้องกันการรั่วซึม ไม่เป็นสนิม ทำความสะอาดง่าย มีฝาปิดมิดชิดป้องกันแมลงวันและสัตว์พาหะนำโรคได้

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๖ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

๕) ขนาดของภาชนะต้องรองรับปริมาณมูลฝอยได้อย่างเพียงพอ เคลื่อนย้ายได้สะดวก และ
ง่ายต่อการถ่ายหรือเทมูลฝอย

๖) ถูบรรจุมูลฝอยทั่วไปย่อยสลายได้ (มูลฝอยอินทรีย์) ควรเป็นถุงพลาสติกสีเขียว ส่วน
บรรจุมูลฝอยทั่วไปที่ย่อยสลายไม่ได้ เป็นถุงพลาสติกสีน้ำเงิน

๗) ถูบรรจุมูลฝอยทั่วไปควรทำจากวัสดุที่มีความเหนียว ทนทาน ไม่ฉีกขาดง่าย ใช้วางรอง
ด้านในของถังรองรับมูลฝอย เพื่อป้องกันการหกเลอะ สะดวกในการรวบรวม เก็บ เคลื่อนย้าย และทำความสะอาด

๘) กรณีไม่สามารถหาถุงที่มีสีตามมาตรฐานได้ ให้ใช้ถุงพลาสติกสีดำทดแทน และกำหนด
ข้อความหรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงมูลฝอยประเภทนั้นไว้อย่างชัดเจนที่ภาชนะรองรับมูลฝอยแทน

๕.๑.๓ ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป

เป็นสถานที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับรวบรวมมูลฝอยจากจุดต่างๆ ภายในโรงพยาบาล เพื่อพักรอ
การนำไปกำจัด ควรมีลักษณะดังนี้

๑) จัดห้องหรืออาคารเฉพาะ แยกเป็นสัดส่วนจากอาคารอื่น/ สถานที่ให้บริการของ
โรงพยาบาล และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการเก็บ ขน และเคลื่อนย้ายมูลฝอยไปกำจัด

๒) ตัวอาคารมีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น หรืออุณหภูมิสูงเกินไป

๓) ขนาดความกว้างพอที่จะเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้ อย่างน้อย ๒ วัน จนถึง
วันกำหนดการขนไปกำจัด

๔) หลังคาควรแข็งแรงคงทนถาวร ช่องใต้หลังคาควรมีมุ้งลวดป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำ
โรคได้

๕) ผนังและเพดานเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายและมีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค

๖) พื้นเรียบ ยกสูงจากบริเวณใกล้เคียงเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และมีระบบการระบายน้ำเสีย
เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล

๗) ประตูมีขนาดกว้างพอที่รถเข็นบรรจุมูลฝอยเข้าได้ เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน

๘) จัดทำพื้นที่สำหรับล้างรถเข็นบรรจุมูลฝอยได้ และควรระบายน้ำลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย
ของโรงพยาบาลด้วย

๙) เมื่อปฏิบัติงานเสร็จปิดล็อกกุญแจทุกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป

๑๐) จัดทำป้ายที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนระบุว่า “ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป” ติดตั้งไว้บริเวณ
หน้าห้องหรือหน้าอาคาร และควรทำความสะอาดป้ายอย่างสม่ำเสมอ

๕.๑.๔ การเคลื่อนย้ายมูลฝอยทั่วไป

๑) เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและเคลื่อนย้ายมูลฝอยทั่วไป ต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติ
ดังนี้

๑.๑) มีความรู้และทักษะในการจัดการมูลฝอยทั่วไปที่ถูกสุขลักษณะ

๑.๒) สวมชุดรัดกุมและสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามมาตรฐานอย่าง
ครบถ้วน ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ถุงมือยาง ผ้ากันเปื้อน หน้ากากอนามัย และรองเท้าบูทหุ้มแข้ง

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๗ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร	

๑.๓) เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจต้องล้างทำความสะอาดถุงมือและชุดปฏิบัติการอย่างถูกวิธีในบริเวณสถานที่ปฏิบัติงาน

๒) พาหนะ

๒.๑) พาหนะที่ใช้เก็บขนมูลฝอยทั่วไปต้องทำด้วยวัสดุที่คงทน ตัวถังมีความแข็งแรง ไม่รั่วซึม ทำความสะอาดง่าย และมีป้ายระบุ “มูลฝอยทั่วไป” อย่างชัดเจน

๒.๒) รถเข็นต้องแยกใช้ระหว่างมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ

๒.๓) กรณีไม่มีรถเข็นตามมาตรฐาน ให้ใส่ถุงพลาสติกสีดำในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิดก่อนวางบนรถเข็น

๒.๔) เมื่อใช้เก็บมูลฝอยเรียบร้อยแล้ว ควรล้างทำความสะอาดพาหนะให้เรียบร้อย

๒.๕) กำหนดเวลาและเส้นทางการเก็บและเคลื่อนย้ายขยะมูลฝอยจากจุดต่างๆ ไปยังที่พักรวมมูลฝอยทั่วไปที่แน่นอน

๓) เทศบาลตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มารับมูลฝอยทั่วไปเพื่อไปกำจัดทุกวันจันทร์และวันพุธ

๕.๒ การจัดการขยะมูลฝอยอันตราย

๕.๒.๑ การคัดแยกมูลฝอยอันตราย

ภายในโรงพยาบาลสามารถคัดแยกได้เป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑) ของเสียอันตรายประเภทผลิตภัณฑ์/เภสัชภัณฑ์ ได้แก่

๑.๑) ยาหมดอายุ เสื่อมคุณภาพ ถูกปนเปื้อน ถูกทิ้งเนื่องจากไม่ต้องการใช้แล้ว คัดแยกและเก็บใส่ภาชนะ/ หีบ/ ห่อเดิม และติดฉลากชื่อ ประเภทของเสียอันตรายให้ชัดเจน

๑.๒) ยาอันตรายสูงและภาวะบรจุ ได้แก่ ยารักษามะเร็ง (Chemotherapy) ยาปฏิชีวนะ (Antibiotic) ยาต้านไวรัส (Antiviral Drug) ยาฮอร์โมน หรือยาที่มีผลรบกวนการทำงานของระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine Disruptor) ยาที่เป็นพิษต่อระบบสืบพันธุ์ (Toxico Receptive System) ยาที่รบกวนการพัฒนาตัวอ่อน (Pregnancy Category X) ยากดภูมิคุ้มกัน (Suppressive) เก็บใส่ถุงสีเทาและติดป้ายระบุ “ยาอันตรายสูง”

๑.๓) ยาควบคุมพิเศษ ได้แก่ ยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท เก็บใส่ถุงสีเทา และติดป้ายระบุ “ยาควบคุมพิเศษ”

๑.๔) ยาทั่วไป ได้แก่ ยาแผนปัจจุบันที่มีอันตรายต่ำ รวมทั้งยาแผนโบราณและยาสมุนไพร เก็บใส่ถุงสีเทาและติดป้ายระบุ “ยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณ”

๒) ของเสียอันตรายประเภทสารเคมีที่ใช้ในห้องปฏิบัติการทางการแพทย์

สารเคมีที่ใช้ในการทำความปลอดภัยเครื่องมือแพทย์ อาคารสถานที่ และสารเคมีที่ใช้ในกระบวนการทำลายเชื้อโรค คัดแยกและแยกเก็บในภาชนะเดิม และติดฉลากชื่อ ประเภท ของเสียอันตรายให้ชัดเจน ใส่ภาชนะที่เหมาะสมและปิดมิดชิด ส่งคืนผู้แทนจำหน่าย ภาชนะที่ปนเปื้อนสารเคมีเก็บใส่ถุงสีเทาและติดป้ายระบุ “สารเคมีที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ”

๓) ของเสียอันตรายประเภทเครื่องมือแพทย์ที่มีปริมาณโลหะหนักสูง

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๘ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธารา	

ของเสียอันตรายประเภทนี้ที่พบในโรงพยาบาล ได้แก่ หลอดไฟฟ้า แบตเตอรี่ กระจก สเปรย์ ซึ่งเกิดขึ้นในทุกส่วนของโรงพยาบาล คัดแยกและเก็บในภาชนะที่เหมาะสมและปิดมิดชิด และติดฉลาก ชื่อ ประเภท ของเสียอันตรายให้ชัดเจน

๔) กรณีที่เป็นของมีคมที่ไม่เป็นอันตรายคัตหลัง ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง ที่ไม่สามารถแทงทะลุได้ ปิดฝาให้สนิท ติดป้าย “ของมีคมอันตราย” ให้เห็นชัดเจน

๕.๒.๒ การเก็บรวบรวมมูลฝอยอันตราย

แบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) ของเสียอันตรายประเภทยา ควรเก็บรวบรวมเป็น ๒ กลุ่มคือ

๑.๑) กลุ่มที่คืนโรงงาน/ บริษัทที่ผลิตและจำหน่าย เพื่อนำไปกำจัด เช่น ยาหมดอายุ ของเสียประเภทเภสัชภัณฑ์ ฯลฯ เป็นต้น

๑.๒) กลุ่มของเสียอันตรายที่ไม่สามารถส่งคืนโรงงาน/ บริษัทที่ผลิตและจำหน่าย

๒) ของเสียอันตรายประเภทสารเคมี ควรเก็บรวบรวมสารเคมีบางกลุ่มแยกออกจากกัน เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เข้ากันไม่ได้ การบำบัดและการกำจัดต่างกัน

๒.๑) การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายในตู้ดูดควัน ซึ่งเป็นปฏิบัติการที่ทำการทดลอง จะต้องทำให้แล้วเสร็จ ถ้าไม่ได้ควบคุมการปฏิบัติงานแล้วให้นำขวดของเสียออกจากตู้ดูดควันที่ทำการทดลอง เสมอ

๒.๒) การใช้กระป๋องโลหะสำหรับเก็บของเสียต้องปรับค่าพีเอชให้เป็นกลาง เพราะของเสียที่เป็นของแข็งหรือของเหลวสามารถกัดกร่อนกระป๋องโลหะได้ง่าย ควรใช้ภาชนะที่ทำจากแก้วหรือโพลีเอทิลีน

๒.๓) ควรเก็บภาชนะบรรจุของเสียประเภทสารเคมี ที่สามารถติดไฟได้วางบนพื้น

๒.๔) ห้องที่เก็บสารเคมีอันตรายควรดำเนินการระเบิดได้

๒.๕) ควรเก็บสารเคมีอันตรายให้ห่างจากแหล่งน้ำหรือท่อระบายน้ำ ป้องกันการรั่วไหลลงสู่แหล่งน้ำ

๓) ของเสียอันตรายประเภทซากหลอดไฟ แบตเตอรี่ หรือกระจกสเปรย์ ภาชนะบรรจุสารเคมีสำหรับซักล้าง สารเคมีฆ่าเชื้อ/ ฆ่าแมลง ควรแยกชนิด เก็บรวบรวมและนำไปยังที่เก็บกักรวมตามแนวปฏิบัติดังนี้

๓.๑) ใช้ให้หมดก่อนทิ้งภาชนะบรรจุ และไม่ควรถังปะปนกับมูลฝอยทั่วไป หากมีขนาดเล็กให้เก็บรวบรวมใส่ภาชนะที่ทนทาน ไม่รั่วซึมและติดป้ายให้ชัดเจน

๓.๒) ห้ามทุบทำลายกระป๋องสเปรย์ หลอดไฟ แบตเตอรี่มือถือ แบตเตอรี่รถยนต์ และ ถ่านไฟฉาย ควรเก็บรวบรวมไว้ในภาชนะ ถูหรือกล่องมัดและปิดปากถุงให้มิดชิด

๓.๓) เมื่อเปลี่ยนหลอดฟลูออเรสเซนต์ นำซากเก่าใส่ซองบรรจุหลอดใหม่/ ห่อหนังสือพิมพ์มัดรวมไว้ในกล่องที่แข็งแรง รมั้ดระวังอย่าให้หลอดแตก

๕.๒.๓ การจัดการภาชนะรองรับมูลฝอยอันตราย ดำเนินการดังนี้

๑) ภาชนะรองรับของเสียอันตราย เป็น “สีส้ม”

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๙ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร	

๒) ขนาดพอเหมาะที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่เกิน ๑๕ เมตร

๓) กระจกของเสียอันตรายควรเป็นสีส้มเช่นเดียวกัน ควรเลือกกระจกที่สามารถมองเห็นของเสียที่บรรจุในถังได้ กระจกแล้วควรมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือก ไม่ควรใช้บรรจุของเสียอันตรายจำพวกของเหลวที่มีฤทธิ์กัดกร่อน/ ของมีคม กรณีที่เป็นของมีคมเก็บรวบรวมใส่ภาชนะที่แข็งแรงทนทานไม่สามารถทะลุผ่านได้

๔) กรณีที่ไม่สามารถหาถุงตามมาตรฐานกำหนดได้ ให้ใช้ถุงสีเทาบรรจุแล้วนำไปใส่ในภาชนะรองรับที่มีสีส้ม หรือถ้าไม่มีภาชนะสีส้ม ก็ให้ติดป้ายข้อความหรือสัญลักษณ์แสดงถึง “ของเสียอันตราย” ไว้บริเวณข้างถังแล้วอย่างน้อย ๒ ข้างอย่างชัดเจน

๕) ลักษณะภาชนะและถุงบรรจุของเสียอันตราย ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ มีเกณฑ์ดังนี้

๕.๑) ลักษณะแข็งแรง ทนทาน ทำจากวัสดุที่ไม่กัดกร่อน และไม่เป็นสนิมตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม/ มาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

๕.๒) สามารถป้องกันน้ำฝน แดด/ พายุหิมะ โรครวมถึงแมลง สุนัข และสัตว์อื่นๆ ไม่ให้สัมผัสหรือคุ้ยเขี่ย

๕.๓) ชิ้นส่วนต่างๆ สามารถถอดประกอบได้ง่าย เพื่อความสะดวกในการถ่ายเทของเสียอันตราย และล้างทำความสะอาด

๕.๔) น้ำหนักเบา และขนาดพอเหมาะ เพื่อความสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายและถ่ายเทของเสียอันตราย

๕.๕) ไม่มีสารพิษเป็นส่วนประกอบ และกรณีใช้สารเติมแต่งควรมีปริมาณในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

๕.๖) ถ้าถุงหรือถังพลาสติกควรผลิตจากพลาสติกที่ใช้แล้วอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ โดยน้ำหนัก

๕.๗) กรณีที่เป็นสารละลายที่ประกอบด้วยวัตถุอันตราย เช่น วัตถุไวไฟ วัตถุมีพิษ วัตถุกัดกร่อน การรวบรวมควรปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

- พิจารณาความเข้ากันได้ทั้งเคมีและกายภาพ
- จัดสถานที่บำบัด/ กำจัดให้พอเพียง
- ฝังกลบตามมาตรฐาน

๕.๒.๔ การติดฉลากบนภาชนะบรรจุ

ฉลากต้องชัดเจนและคงทน เพื่อป้องกันการสูญหาย ไม่เสื่อมสภาพ/ ชำรุดได้ง่าย มีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

- ๑) ชนิด/ ประเภทของเสียอันตรายที่บรรจุในภาชนะ
- ๒) ลักษณะของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากของเสียที่บรรจุในภาชนะ
- ๓) วันเดือนปีที่เริ่มและสิ้นสุดการบรรจุของเสียอันตรายในภาชนะ
- ๔) ชื่อบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบผู้ป่วย/ กลุ่ม/ แผนก/ ห้องปฏิบัติการ
- ๕) ชื่อหน่วยงานและหมายเลขผู้ป่วย/ กลุ่ม/ แผนก/ ห้องปฏิบัติการ

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๐ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร	

๖) ทิศทางการวางถัง/ ภาชนะ ได้แก่ การระบุด้านล่าง/ ด้านบน เพื่อป้องกันไม่ให้ของเสียอันตรายไหล/ ซึมออกจากภาชนะ)

๕.๒.๕ การเคลื่อนย้ายมูลฝอยอันตราย

๑) ผู้ปฏิบัติงานในการเก็บ ขน และเคลื่อนย้ายของเสียอันตราย ควรปฏิบัติดังนี้

๑.๑) ควรสวมถุงมือทั้งสองข้าง สวมใส่หน้ากากอนามัย รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันสารเคมีอื่นๆ ที่จำเป็นทุกครั้ง

๑.๒) ตรวจสอบของเสียอันตรายที่จะเก็บ ขน และเคลื่อนย้ายว่า คัดแยกถูกต้อง บรรจุในภาชนะที่เหมาะสม ติดฉลากและระบุรายละเอียดต่างๆ ครบถ้วนและชัดเจน (กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดข้อมูลบนฉลากเดิม ต้องลบข้อความเดิมให้หมด แล้วจึงระบุรายละเอียดใหม่/ เปลี่ยนฉลากใหม่ทดแทน)

๑.๓) บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ ชนิด ประมาณ วันเวลาที่รับ เก็บ และเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายเป็นลายลักษณ์อักษร

๑.๔) ห้ามดื่มน้ำ/ รับประทานอาหารในขณะที่ปฏิบัติงาน

๒) พาหนะที่ใช้ในการเก็บ ขน และเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายควรมีลักษณะดังนี้

๒.๑) ปิดป้ายสัญลักษณ์/ ข้อความที่ชัดเจนระบุว่า “พาหนะสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตราย”

๒.๒) พาหนะต้องทำด้วยโลหะที่มีความคงทนแข็งแรง ตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม/ มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๓) ภาชนะ/ ถัง หรือกล่อง สำหรับบรรจุของเสียอันตรายต้องมีฝาปิดมิดชิด

๒.๔) ระดับที่ยกของเสียอันตรายใส่พาหนะไม่ควรสูงเกิน ๑.๖ เมตร/ ระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน

๒.๕) โครงสร้างของพาหนะต้องทำด้วยวัสดุที่คงทน ทำความสะอาดง่าย และไม่เป็นสนิม

๕.๒.๖ สถานที่พักรวมของเสียอันตราย

๑) ตัวอาคารควรทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่ถูกกัดกร่อน และมีการระบายอากาศที่พอเพียง

๒) พื้นควรมีความลาดไหลลงสู่ระบบรวบรวมน้ำเสีย และควรมีคั่นกันเพื่อป้องกันของเสียอันตรายรั่วไหลกระจายออกไป

๓) บ่อรวบรวมน้ำเสียควรมีขนาดเพียงพอ และควรตั้งอยู่เสมอสามารถรองรับการรั่วไหลอย่างรวดเร็วได้

๔) ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัยที่เหมาะสม ในจุดที่สะดวกต่อการใช้งาน

๕) ติดตั้งสัญญาณเตือนภัย

๖) จัดพื้นที่สำหรับเตรียมอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสม ได้แก่ ถุงมือป้องกันสารเคมี แวนตานิรภัย หน้ากากป้องกันสารเคมี ฯลฯ

๗) ติดตั้งฝักบัวและอ่างล้างหน้า (Emergency Shower) เพื่อชำระล้างกรณีสัมผัสของเสียอันตราย

	ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๑ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา

๘) จัดให้มีห้องอาบน้ำสำหรับชำระล้าง และห้องเปลี่ยนชุดทำงานที่เพียงพอ เหมาะสมกับจำนวนผู้ปฏิบัติงาน

๙) องค์ประกอบอื่นให้ติดตั้งตามความจำเป็นสำหรับรองรับของเสียอันตรายประเภทต่างๆ

๕.๒.๗ การขนส่งของเสียอันตรายไปบำบัดหรือกำจัด

กรณีส่งไปกำจัดโดยบริษัทเอกชน ต้องเป็นบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ระบบเอกสารกำกับ การขนส่งของเสียอันตราย พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยมีข้อกำหนดดังนี้

๑) ต้องมีระบบควบคุมการขนส่ง (Manifest System) เพื่อติดตามตรวจสอบการขนส่งของเสียอันตราย โดยระบบเอกสารกำกับ การขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายอย่างถูกต้องตามกฎหมายกำหนด โดยระบุรายละเอียดที่แสดงปริมาณ แหล่งกำเนิดของเสีย ผู้ขนส่ง จนถึง การบำบัด และรายละเอียดของผู้ประกอบการ สถานที่เก็บกัก สถานที่บำบัดและกำจัดของเสีย

๒) ต้องมีการชั่งน้ำหนักของเสียแต่ละประเภท และจดบันทึกน้ำหนัก โดยกรอกใบกำกับ การขนส่งในส่วนของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย และลงนามอย่างครบถ้วนทุกฉบับ

๓) มอบใบกำกับ การขนส่งให้ผู้ขนส่งตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับของเสียอันตรายทุกฉบับ

๔) ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายต้องเก็บรักษาใบกำกับ การขนส่งฉบับที่ ๒ ไว้กับตนเองอย่างน้อย ๓ ปี

๕) ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายส่งใบกำกับ การขนส่งฉบับที่ ๓ ให้กับหน่วยงานกำกับดูแล ภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ลงนามและเริ่มขนส่งของเสียอันตราย

๖) ตรวจสอบความเรียบร้อยของการบรรทุกของเสียอันตรายก่อนออกจากสถานที่เก็บกัก เช่น ถังรถขนส่งเป็นรถกระบะเปิดประทุนให้ใช้ผ้าใบปิดคลุมให้เรียบร้อย

๗) เมื่อผู้ประกอบการสถานที่เก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายตรวจสอบความถูกต้องพร้อมลงนามเรียบร้อยแล้ว ผู้ประกอบการต้องคืนใบกำกับ การขนส่งฉบับที่ ๖ ให้แก่ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย และส่งใบกำกับ การขนส่งฉบับที่ ๑ (ต้นฉบับ) ให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตราย

๕.๓ การจัดการมูลฝอยรีไซเคิล

๕.๓.๑ การคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิล

๑) คัดแยกมูลฝอยรีไซเคิลออกจากมูลฝอยย่อยสลาย ขยะอันตราย และขยะทั่วไป ณ แหล่งกำเนิด

๒) คัดแยกมูลฝอยรีไซเคิล ระหว่างวัสดุมีคมและวัสดุไม่มีคม เก็บในภาชนะที่ปลอดภัย

๕.๓.๒ การเก็บรวบรวมมูลฝอยรีไซเคิล

๑) เก็บกักขยะที่ทำการคัดแยกแล้วในถุงหรือถังรองรับขยะแบบแยกประเภทที่มีสีเหลือง

๒) ภาชนะรองรับขยะรีไซเคิล ซึ่งต้องมีลักษณะดังนี้

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๒ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธธาธา	

๑.๑) ภาชนะรองรับขยะรีไซเคิล ต้องเป็นสีเหลือง ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ป้องกันการรั่วซึม ไม่เป็นสนิม ทำความสะอาดง่าย มีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลงวันและสัตว์พาหะนำโรคได้

๑.๒) ขนาดของภาชนะต้องรองรับปริมาณมูลฝอยได้อย่างเพียงพอ เคลื่อนย้ายได้สะดวก และง่ายต่อการถ่ายหรือเทมูลฝอย

๑.๓) ภาชนะรองรับขยะรีไซเคิลควรทำจากวัสดุที่มีความเหนียว ทนทาน ไม่ฉีกขาดง่าย ใช้วางรองด้านในของถังรองรับมูลฝอย เพื่อป้องกันการหกเลอะ สะดวกในการรวบรวม เก็บ เคลื่อนย้าย และทำความสะอาดถึง กรณีไม่มีถุงสีเหลืองให้ใช้ถุงใสหรือสีขาวทดแทนได้

๒) เก็บกักมูลฝอยรีไซเคิลในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก แสงสว่างเพียงพอ ไม่กีดขวางทางเดิน อยู่ห่างจากสถานที่ประกอบการอาหาร โรงอาหาร/ ร้านค้า และแหล่งน้ำดื่ม

๓) เก็บกักมูลฝอยรีไซเคิลแยกประเภทดังนี้

๓.๑) กระดาษ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สมุด หนังสือ นิตยสาร กระดาษกล่อง แผ่นพับ ฯลฯ เก็บโดยคัดแยกประเภทกระดาษและมัดให้เรียบร้อย

๓.๒) พลาสติก ได้แก่ ขวดน้ำพลาสติกใส/ ขุ่น เก็บโดยคัดแยกประเภท ถอดฝาขวด ริน/ เทน้ำออกให้หมด ทำให้แบน บรรจุไว้ในถุง/ ภาชนะที่เตรียมไว้

๓.๓) ขวด/ เศษแก้ว ได้แก่ ขวดใส สีเขียว และน้ำตาล เก็บโดยคัดแยกประเภท ถอดฝาขวด ริน/ เทน้ำออกให้หมด บรรจุไว้ในถุง/ ภาชนะที่เตรียมไว้

๓.๔) โลหะ/ อโลหะ ได้แก่ เศษเหล็ก กระจังบรรจุเครื่องดื่ม เก็บโดยคัดแยกประเภท เปิดฝา ริน/ เทน้ำออกให้หมด ถ้าเป็นกระจังบรรจุเครื่องดื่มทำให้แบน บรรจุไว้ในถุง/ ภาชนะที่เตรียมไว้ ถ้าเป็นเศษเหล็กกองรวมกันและมัดไว้ (ถ้าทำได้) วางไว้ในถังขยะที่ไม่เปียกน้ำ/ ฝน

๕.๓.๓ การเคลื่อนย้ายมูลฝอยรีไซเคิล

นัดผู้รับซื้อมาประมวลเดือนละ ๑ ครั้ง/ ตามปริมาณขยะ

๕.๔ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

๕.๔.๑ การคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ

๑) คัดแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยอื่นๆ ณ แหล่งกำเนิด

๒) คัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ ระหว่างวัสดุมีคม และวัสดุไม่มีคม เก็บในภาชนะที่ปลอดภัย

๒.๑) มูลฝอยติดเชื้อชนิดที่ไม่มีคมที่เป็นของเหลวหรือสารคัดหลั่งต่างๆ เทส่วนที่เป็นของเหลวทิ้งในอ่างที่หน่วยงานกำหนด ซึ่งมีท่อระบายไหลไปสู่บ่อบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล ภาชนะตามให้สะอาด ส่วนที่เหลือควรทิ้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิดชนิดใช้เท้าเหยียบสำหรับปิดเปิดระดับพื้น

๒.๒) มูลฝอยติดเชื้อชนิดที่ไม่มีคมที่เป็นอวัยวะหรือชิ้นส่วนของอวัยวะ ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด หากเป็นชิ้นส่วนขนาดใหญ่หรืออวัยวะ ได้แก่ แขน ขา ให้ห่ออย่างมิดชิดบรรจุในถุงมูลฝอยติดเชื้อ เขียนชื่อผู้ป่วย ติดป้าย “ฝากทิ้ง” นำส่งให้เจ้าหน้าที่ห้องเก็บศพโดยทันทีเพื่อไม่ให้ชิ้นเนื้อหรืออวัยวะเน่า

ระเบียบปฏิบัติ		ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๓ จาก ๒๗	
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร

๒.๓) มูลฝอยติดเชื้อชนิดไม่มีคมที่เกิดจากการเก็บและเพาะเชื้อ ทั้งในภาชนะรองรับที่ทำจากวัสดุแข็งแรง มีฝาปิดมิดชิด

๒.๔) มูลฝอยติดเชื้อชนิดอื่นๆ ทั้งในถุงพลาสติกสีแดง ทึบแสง ระบุชื่อโรงพยาบาล และมีข้อความสีดำว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” ได้รูปกะโหลกไขว้คูกับตรา/ สัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด และต้องมีข้อความ “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” รองรับด้วยภาชนะที่ทำจากวัสดุที่แข็งแรงมีฝาปิดมิดชิด

๕.๔.๒ การเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ

๑) ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคม มีลักษณะเป็นกล่องหรือถังที่ทำด้วยวัสดุแข็งแรง ทนทานต่อการแทงทะลุและการกัดกร่อนของสารเคมี มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของของเหลวภายในได้ ติดป้าย “ของมีคมติดเชื้อ” เห็นได้ชัดเจน

๒) ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม มีลักษณะเป็นถุงสีแดง ทึบแสงทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียว ไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก กันน้ำได้ ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม ระบุข้อความดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

๓) ระบุเป็นเครื่องหมายและคำเตือนที่บ่งบอกให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

๔) มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคมบรรจุไม่เกิน ๒ ใน ๓ ส่วนของถุง เพื่อให้เหลือพื้นที่ไว้สำหรับยก และมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น

๕) มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคมบรรจุไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของกล่อง ป้องกันการแทงทะลุภาชนะขณะปิดฝาภาชนะ

๖) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ (ถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อ) มีการใช้งานเพียงครั้งเดียวและทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

๗) การเก็บมูลฝอยติดเชื้อภายในโรงพยาบาล/ ห้องปฏิบัติการ หากยังไม่เคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อออกไป ต้องจัดให้มีพื้นที่ภายในห้องสำหรับเป็นที่รวบรวมภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการเคลื่อนย้ายไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ แต่ห้ามเก็บไว้เกิน ๑ วัน

๕.๔.๓ ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ ควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑) ต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายในการเก็บ รวบรวม และเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อเป็นการเฉพาะ

๒) ผ่านการฝึกอบรมตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อ/ อันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ

๓) ต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลประกอบด้วยถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปากปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้งในขณะปฏิบัติงาน

๔) ขณะปฏิบัติงานถ้าร่างกาย/ ส่วนหนึ่งส่วนใดสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อต้องทำความสะอาดส่วนที่สัมผัสมูลฝอยติดเชื้อทันที

ระเบียบปฏิบัติ		ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๔ จาก ๒๗	
		เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร

๕) เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจต้องล้างทำความสะอาดถุงมือและชุดปฏิบัติการอย่างถูกวิธีในบริเวณสถานที่ปฏิบัติงาน

๕.๔.๔ การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ

๑) ต้องใช้รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อโดยเฉพาะ ไม่นำไปใช้ในกิจกรรมอื่น อาจไม่ใช้รถเข็นกรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้นน้อย

๒) รถเข็นที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ ควรมีลักษณะดังนี้

๒.๑) ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีแฉกมุมอันเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค

๒.๒) พื้นและผนังทึบทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายด้วยน้ำ

๒.๓) มีฝาปิดมิดชิดป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคได้

๒.๔) ระบุข้อความสีแดงที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนอย่างน้อย ๒ ด้านว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”

๒.๕) จัดอุปกรณ์/ เครื่องมือสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ในกรณีที่เกิดหล่นระหว่างการเคลื่อนย้ายประจำรถเข็น

๒.๖) จัดอุปกรณ์/ น้ำยาสำหรับทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ บริเวณที่มูลฝอยติดเชื้อตกหล่นประจำรถเข็น

๔) กำหนดเวลาและเส้นทางการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน

๕) ในขณะที่เคลื่อนย้ายไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อห้ามแหวะหรือหยุดพักที่จุดใดๆ

๖) ทำความสะอาดรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานทุกวัน ด้วยน้ำผสมผงซักฟอกและฆ่าเชื้อโรคโดยกาฝั่งแดดให้แห้งหลังการใช้งานทุกวัน ในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะ และน้ำเสียที่เกิดจากการล้างทำความสะอาดระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียได้

๕.๔.๕ ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลต้องมีลักษณะดังนี้

๑) จัดห้องหรืออาคารเฉพาะ แยกเป็นสัดส่วนจากอาคารอื่น/ สถานที่ให้บริการของโรงพยาบาล และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการเก็บ ขน และเคลื่อนย้ายมูลฝอยไปกำจัด

๒) ตัวอาคารมีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น หรืออุณหภูมิสูงเกินไป

๓) ขนาดความกว้างพอที่จะเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้ อย่างน้อย ๒ วัน จนถึงวันกำหนดการขนไปกำจัด

๔) หลังคาควรแข็งแรงคงทนถาวร ช่องใต้หลังคาควรมีมุ้งลวดป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้

๕) ผนังและเพดานเรียบ ทำความสะอาดได้ง่ายและมีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรค

๖) ผนังเรียบ ยกสูงจากบริเวณใกล้เคียงเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และมีระบบการระบายน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล

๗) ประตูมีขนาดกว้างพอที่รถเข็นบรรจุมูลฝอยเข้าได้ เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน

๘) จัดทำพื้นที่สำหรับล้างรถเข็นบรรจุมูลฝอยได้ และควรระบายน้ำลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลด้วย

	ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๕ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร

๙) เมื่อปฏิบัติงานเสร็จปิดล็อกกุญแจทุกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ไห้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป

๑๐) จัดทำป้ายที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนระบุว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ติดตั้งไว้

บริเวณหน้าห้องหรือหน้าอาคาร และควรทำความสะอาดป้ายอย่างสม่ำเสมอ

๕.๔.๖ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาล โดยผู้ประกอบการเก็บ/ ขน มูลฝอยติดเชื้อไป

กำจัด

๑) ตรวจสอบหนังสือ/ เอกสารแสดงชื่อหน่วยงานที่รับมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด ที่ได้รับอนุญาต และแสดงชื่อสถานที่กำจัดที่เชื่อได้ว่ามีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีที่ถูกต้อง จากพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พรบ. โรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕ ก่อน (กรณีมีอาคารหรือสถานที่เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ)

๒) ตรวจสอบเอกสารการขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม พรบ.การสาธารณสุข

๒๕๓๕

๓) ตรวจสอบเอกสารการขออนุญาตจากเจ้าพนักงานขนส่ง ตาม พรบ.ขนส่งทางบก พ.ศ.

๒๕๒๒

๔) ใช้เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๘๕๒/๒๕๕๖) และดำเนินการขนมูลฝอยติดเชื้อเป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยจะต้องมีการบันทึกข้อมูลลงในเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste Manifest System) ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

๕) ตรวจสอบเอกสารแสดงเส้นทางการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นเส้นทางการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อระหว่างเส้นทางการขนส่ง

๖) ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลไปยังสถานที่กำจัดมีลักษณะถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕

๗) ระบุเงื่อนไขว่า ผู้ว่าจ้างสามารถเข้าไปตรวจสอบสถานที่ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้รับจ้างขนส่งมูลฝอยติดเชื้อทราบก่อนล่วงหน้า

๕.๔.๗ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์ (ด้านสุขาภิบาล/ สาธารณสุขศาสตร์/ ชีวภาพ/ วิทยาศาสตร์การแพทย์) หรือปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์ (ด้านสุขาภิบาล/ สิ่งแวดล้อม/ เครื่องกล) เป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบการกำจัดขยะติดเชื้อโดยเฉพาะ

๖. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

๖.๑ ร้อยละของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ลดลง

๖.๒ ร้อยละของปริมาณมูลฝอยรีไซเคิลที่เพิ่มขึ้น

๗. เอกสารอ้างอิง

ชีวิรัตน์ ปราสาร โสภิต บุชยะจารุ และ ปราณี ผลมานะ. (๒๕๖๑). แนวทางการจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร พ.ศ. ๒๕๖๑. กลุ่มงานโสตทัศนศึกษาทางการแพทย์ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร, ปราชินบุรี.

	ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๖ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา

พิมพ์รณ จันทร์แก้ว ศรือรณ สุขเจริญ ประโชติ กราบกราน ปิยาภัสร์ ชูแก้วงาม และ จารุวรรณ โลโซสง. (๒๕๕๖). คู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับปรับปรุง). สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, กรุงเทพฯ.

ศรือรณ สุขเจริญ ประโชติ กราบกราน ปิยาภัสร์ ชูแก้วงาม และ อริศรา พงษ์เสดา (มปป). คู่มือการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ หลักสูตรการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ. สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, กรุงเทพฯ.

วีระชัย สิทธิปิยะสกุล. (๒๕๕๓). ขยะติดเชื้อ ใคร? ... รับผิดชอบ. เกวลีพรีนติ้ง. เชียงใหม่.

๘. ภาคผนวก

- ๘.๑ การคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภท
- ๘.๒ วิธีปฏิบัติในการเก็บขนย้ายมูลฝอย
- ๘.๓ วิธีปฏิบัติในการจัดการปรอทแตก
- ๘.๔ แนวทางการจัดการมูลฝอยทั่วไป
- ๘.๕ แนวทางการจัดการของเสียอันตราย
- ๘.๖ แนวทางการจัดการมูลฝอยรีไซเคิล
- ๘.๗ แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

	ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๗ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร่า

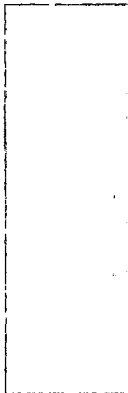
ภาคผนวก

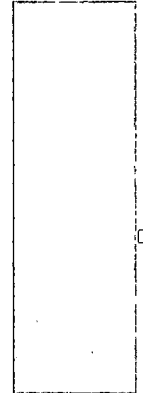
ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๘ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

๘.๑ การคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภท

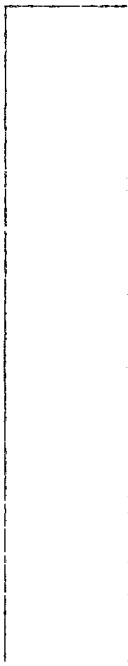
๘.๑.๑ การคัดแยกมูลฝอยทั่วไป

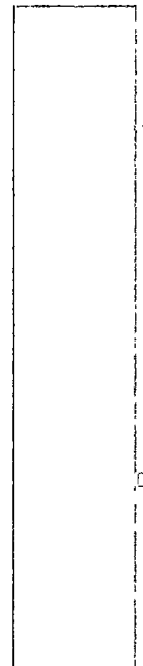
ประเภท	มูลฝอย ติดเชื้อ (ภาชนะบรรจุ ฉีดยา)	ของสกปรก (วัสดุภัณฑ์ ของมีคม เข็ม)	ของมีคม อันตราย (ภาชนะบรรจุ มีด)	มูลฝอยทั่วไป ย่อยสลายได้ (ภาชนะบรรจุ มีชีวะ)	มูลฝอยทั่วไป ย่อยสลาย ไม่ได้ (ภาชนะบรรจุ อินทรีย์)	มูลฝอยไวไฟ (ภาชนะบรรจุ อินทรีย์)	มูลฝอยไวไฟ ที่ติดไฟ ง่าย (ภาชนะบรรจุ อินทรีย์)
๑. มูลฝอยทั่วไป							
- เศษอาหาร, เปลือกผลไม้				✓			
- กุ้งหอยเชลล์					✓		
- กลุ่มโฟม, ถังนอน					✓		
- ลวดเย็บกระดาษ, กระดาษ คาร์บอน					✓		
- เศษแก้ว, วัสดุแตกหักที่ไม่ ปนเปื้อนสารกัดกร่อนของผู้ป่วย							✓

๘.๑.๒ การคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ

ประเภท	มูลฝอย ติดเชื้อ (ภาชนะบรรจุ ฉีดยา)	ของสกปรก (วัสดุภัณฑ์ ของมีคม เข็ม)	ของมีคม อันตราย (ภาชนะบรรจุ มีด)	มูลฝอยทั่วไป ย่อยสลายได้ (ภาชนะบรรจุ มีชีวะ)	มูลฝอยทั่วไป ย่อยสลาย ไม่ได้ (ภาชนะบรรจุ อินทรีย์)	มูลฝอยไวไฟ (ภาชนะบรรจุ อินทรีย์)	มูลฝอยไวไฟ ที่ติดไฟ ง่าย (ภาชนะบรรจุ อินทรีย์)
๒. มูลฝอยติดเชื้อ							
- เข็มทุกชนิด		✓					
- เข็มเจาะเลือด, เข็มฉีดยา		✓					
- Scalp vein		✓					
- Hcl tube (Capillary tube)		✓					
- เข็มเสียบ Set IV ที่ตัดแล้ว		✓					
- สไลด์ แผ่นมีด สไลด์		✓					
- ใบมีดทุกชนิดที่ปนเปื้อนสาร กัดกร่อนของผู้ป่วย		✓					
- ลวดเย็บใน Surgical staples		✓					
- ขวดวัคซีนที่ทำจากเชื้อ วัณโรคที่มี ชีวิตที่หมดอายุ		✓					
- K-wire		✓					
- หลอดใส่เลือดผู้ป่วย		✓					
- Disposable Instrument	✓						
- ผ้าก๊อช/ผ้าลินินที่ใช้กับผู้ป่วย	✓						

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๑๙ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

๘.๑.๒ การคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ (ต่อ)

ประเภท	มูลฝอยติดเชื้อ (ภาชนะบรรจุพิเศษ)	ผลจมน้ำ (ถังผู้กักเก็บของเสีย)	ของมีคม (ภาชนะบรรจุพิเศษ)	มูลฝอยที่ไปย่อยสลายได้ (ภาชนะบรรจุพิเศษ)	มูลฝอยที่ไปย่อยสลายไม่ได้ (ภาชนะบรรจุพิเศษ)	มูลฝอยจากสิ่งมีชีวิต (ภาชนะบรรจุพิเศษ)	มูลฝอยจากสิ่งมีชีวิตที่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น (ภาชนะบรรจุพิเศษ)
2. มูลฝอยติดเชื้อ (ต่อ)							
- Disposable syringe ที่เปื้อนเลือดหรือสารกัดหนัง	✓						
- Set IV ที่มีเลือดที่ติดเอาเข็มเย็บออกแล้ว	✓						
- ชิ้นเนื้อจากการผ่าตัด/รก	✓						
- เลือด น้ำหนอง น้ำเหลือง	✓						
- ปัสสาวะ อุจจาระ	✓						
- ตัวกรองฟองเลือดและถุงใส่น้ำยาล้างไต	✓						
- กระดาษรองกัน ในขณะทำ PV	✓						
- Bone cement	✓						
- ใต้อกที่เปื้อนเลือดหรือสารกัดหนังผู้ป่วย	✓						
- ถุงมือหนามที่ใช้ในห้องผ่าตัด	✓						
- ถุงมือ Disposable ที่ใช้กับผู้ป่วย	✓						
- ถุงปัสสาวะ	✓						
- Receptal bag	✓						
- ภาชนะบรรจุพิเศษ	✓						
- สายดูดเสมหะ	✓						
- สายยางเหลืองจากเครื่องดูดเสมหะ	✓						
- มูลฝอยในห้องน้ำผู้ป่วย และหน่วยงานที่บริการผู้ป่วย เช่น ก້วย้อม กระดาษชำระ ห้านามัย	✓						
- มูลฝอยในห้องน้ำบุคลากร				✓			
- Tube drain จากตัวผู้ป่วย	✓						
- สิ่งที่มีเนื้อเสมหะ น้ำลาย อาเจียนของผู้ป่วย	✓						
- ไม้กวาดเลือด	✓						
- ET tube	✓						
- ถุงใส่เลือดและ Set	✓						
- ถุงน้ำยา dialysis	✓						
- หกถอดเป็นภาชนะปิด	✓						
- O ₂ canular	✓						
- Set ทันต	✓						

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๐ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

๘.๑.๓ การคัดแยกของเสียอันตราย

ประเภท	มูลฝอยติดเชื้อ (ภาชนะบรรจุสีแดง)	แกลลอน (ถัง) ของมีคม (เข็ม)	ของฉุน ยันตราย (ภาชนะบรรจุสีส้ม)	มูลฝอยทั่วไป (ภาชนะบรรจุสีเขียว)	มูลฝอยทั่วไป (ภาชนะบรรจุสีน้ำเงิน)	มูลฝอยไวไฟ (ภาชนะบรรจุสีเหลือง)	มูลฝอยไวไฟ (ภาชนะบรรจุสีเหลือง)
3. ของเสียอันตราย							
- ยาหมัก			✓				
- Sodaslime absorber			✓				
- ขวดยา, ampule เคมมีป้าบัต			✓				
- ขวดและอุปกรณ์เตรียมเคมีป้าบัต			✓				
- ขวดบรรจุของแข็งชนิดน้ำ			✓				
- สารเคมีจากห้องปฏิบัติการ			✓				
- สารเคมีที่ติด			✓				
- หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์			✓				
- แบตเตอรี่			✓				
- ถ้วยไฟฉาย			✓				
- กระป๋องเคมีภัณฑ์ที่เป็นพิษ			✓				
- ปรอทวัดไข้			✓				

****หมายเหตุ**

- เทสารคัดหลั่งต่างๆ ที่ถึงในอ่างที่หน่วยงานกำหนดซึ่งมีท่อระบายไหลไปสู่โรงบำบัดน้ำเสีย ภาชนะควมไว้ให้สะอาด
- เทสารคัดหลั่งใน Receptal bag ลงในระบบบำบัด (Septic tank) ก่อนทิ้ง Receptal bag ในมูลฝอยติดเชื้อในรายที่ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือไม่ใช่เชื้อคือยา
- มูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้กำหนดแล้วนั้น ควรทำด้วยวัสดุที่มีความแข็งแรง ทนต่อการแทงทะลุ และมีฝาปิดมิดชิด ภาชนะมีติดป้าย "ของมีคมติดเชื้อ" อยู่ภายในตู้ ป้ายจะใหญ่พอใจไว้ และต้องมีข้อความว่า "ห้ามนำกลับมาใช้อีก" "ห้ามเปิด"

ระเบียบปฏิบัติ		ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๑ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ นพ.สมยศ พนธาร

๘.๒ วิธีปฏิบัติในการเก็บขนย้ายมูลฝอย

1. พนักงานขนย้ายมูลฝอย สวมอุปกรณ์ป้องกัน ได้แก่ ถุงมือยางหนา กางเกงปกตะเข็บสูง ก้าวางคัมเบ็อน รองเท้าบู๊ทขณะปฏิบัติงาน
2. พนักงานขนย้ายมูลฝอยในจุดที่มีภาชนะรองรับตั้งอยู่ตามที่กำหนด
3. ตรวจสอบการรั่ว ซึม รอยแตกของถุงที่บรรจุมูลฝอยก่อนขนย้าย ถ้าพบว่ามีสารรั่ว ซึม รอยแตกของถุงให้ใส่ถุงซ้อนตามประเภทมูลฝอยนั้นๆ ซ้อนแล้วมัดปากถุง
4. ถ้ามูลฝอยติดเชื้อมัน ให้พนักงานใส่กัมเบ็อนหรือหยิบด้วยมือที่สวมถุงมือยางหนา เก็บขยะใส่ในถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และทำความสะอาดพื้นที่ที่เปื้อน โดยฉีดสารบดปรกออกให้มากที่สุดด้วยกระดาดหรือฝบัว จากนั้นทิ้งในมูลฝอยติดเชื้อ แล้วทำความสะอาดส้วมน้ำและผงซักฟอก เช็ดความด้วยผ้าสะอาด
5. เวลาเก็บขนย้ายมูลฝอยของพนักงานควยในโรงพยาบาล (อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม)
 - มูลฝอยทั่วไปเก็บเวลา 9.0๐ – 10.00 น. โดยเจ้าหน้าที่โรงพักมูลฝอยและนำไปพักที่โรงพักมูลฝอย หรือรอในองค์การบริหารส่วนตำบลทำงานนำไปกำจัดทุกวัน เวลา 10.00 – 11.00 น.
 - มูลฝอยติดเชื้อ/กัมเบ็อนเวลา 13.00 – 14.00 น. โดยเจ้าหน้าที่โรงพักมูลฝอย และนำไปพักที่โรงพักมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรอไปบริษัทยกขนนำไปกำจัดทุกวันอังคาร, พฤหัส และเสาร์
 - มูลฝอยวีโรเจเนติก บริษัทยกขนมาวันทุกวัน พฤหัสวัน เวลา 14.00 – 15.30 น.
6. เทคนิคการขนย้าย ให้มัดปากถุงมูลฝอยด้วยเชือกให้แน่น เมื่อปริมาณมูลฝอยไม่เกินสองในสามส่วนของภาชนะบรรจุ และตรวจสอบการรั่วซึมนำไปวางไว้ในภาชนะรองรับในบริเวณที่พักมูลฝอยรอการขนย้ายที่ กำหนดไว้

มูลฝอยทั่วไป, มูลฝอยติดเชื้อ (ไม่มีกัม), มูลฝอยอันตราย การขนย้ายให้จับถุงบริเวณที่มีมัลกให้จับถุงบริเวณที่มีมัล และยกให้ห่างจากตัวขอควร ไม่ล้ม ลาก หรือโยนถุงที่บรรจุมูลฝอย ใส่รถขนย้าย

***หมายเหตุ ถุงที่บรรจุมูลฝอยในห้องน้ำผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ใช้ถุงสีดำ

ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๒ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร

ชนิดของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
ประกอบด้วย

1. ถุงมือยางหนา
2. ผ้าเช็ดหน้า
3. ผ้าปิดปากและจมูก
4. รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง

ในการปฏิบัติงานบางกรณี อาจใช้แว่นป้องกันตา
หรือหน้ากากป้องกันหน้า

ที่มา - คู่มือการฝึกอบรมปฏิบัติการงานมูลฝอยติดเชื้อ ระดับบุคลากร ๒๕๖๒
คณะ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

เป็นถุงพลาสติกสีแดงสดและทึบแสงระบุ
ชื่อโรงพยาบาลและมีข้อความสีดำว่า “มูลฝอยติด
เชื้อ” ใ้รูปกะโหลกไขว้กับขวานไว้สัญลักษณ์ที่
ใช้ระหว่างประเทศ ตามที่กระทรวงสาธารณสุข
กำหนดและต้องมีข้อความ “ห้ามนำกลับมาใช้ซ้ำ”
และ “ห้ามเปิด”

	ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๓ จาก ๒๗
	เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
	ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธารา	

๘.๓ วิธีปฏิบัติในการจัดการปรอทแตก

ขั้นที่ 1 แยกจากบริเวณที่รั่วไหลและระบายในบริเวณนั้น

- ให้อุบัติการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากบริเวณที่มีปรอทรั่วไหล
- เปิดหน้าต่างและประตูให้มีการระบายอากาศสู่ภายนอก
- ปิดประตูที่เชื่อมต่อระหว่างห้องที่มีปรอทรั่วไหลกับส่วนที่เหนือของบ้านหรืออาคาร
- เปิดเครื่องระบายอากาศในห้อง แต่ห้ามใช้เครื่องปรับอากาศแบบรวมศูนย์
- ใช้พัดลมในการเป่าให้อากาศที่ปนเปื้อนไอปรอทออกไปสู่ภายนอก

ขั้นที่ 2 เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นในการกำจัดความสะอาด

- ถุงพลาสติกziplockหลายๆถุง
- ถุงที่บรรจุมูลฝอย
- ถุงมือยาง หน้ากากป้องกัน
- กระจก หรือขวดพลาสติกที่ไร้ฝาปิดสนิท
- กระดาษแข็ง
- กระบอกล้างตา
- เทปผ้า
- ใส่อาย
- ผงกำมะถัน(ถ้ามี)

ขั้นที่ 3 การกำจัดความสะอาด

- ดอกร่องระดับจากมือและข้อมือ เพื่อป้องกันไม่ให้สารปรอททำปฏิกิริยากับโลหะมีค่า
- สวมถุงมือและหน้ากากป้องกันฝุ่นและสารเคมี
- เก็บเศษแก้วและรวบรวมไว้บนกระดาษแข็งแล้วห่อและนำไปใส่ถุงzip lock ให้สนิทและติดฉลาก
- ถัดนั้นคว่ำที่ปนเปื้อนสารปรอทนั้นแยกที่จะกำจัดความสะอาด (เช่น เหมม ม่าน เป็นต้น) ให้ได้ส่วนที่ปนเปื้อนออกแล้วนำไปใส่ถุงzip lock แล้วปิดให้สนิทและติดฉลาก
- ใช้กระดาษแข็งค่อยๆ ไล่น้ำที่ปรอทให้ไปรวมกัน แล้วใช้กระบอกล้างตา (ถ้าไม่มีเข็ม) ดูดเม็ดปรอท
- นำเม็ดปรอทที่เก็บมาในกระบอกล้างตาด้วยถุงในกระดาษที่ขึ้นด้วยน้ำหรือใส่ลงในขวดพลาสติกที่มี calcium hydroxide และผงกำมะถันภายใน (ถ้ามี) แล้วปิดฝาให้สนิทรวบรวมใส่ถุงzip lock แล้วปิดให้สนิทและติดฉลาก

ระเบียบปฏิบัติ				ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๔ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา	

- หลังจากเก็บเม็ดปรอทขนาดใหญ่แล้วให้ใช้ทัพพีมาเก็บเม็ดปรอทที่มีขนาดเล็กและมองไม่เห็นยาก
- การเก็บเม็ดปรอทที่มีขนาดเล็กจนมองไม่เห็น ให้ใช้ผงกำมะถันผสมกับเม็ดปรอทที่จะทำให้เปลี่ยนสีจากเหลืองเป็นน้ำตาลทำให้เห็น ใ้ง่ายขึ้นและเก็บใ้ง่ายขึ้น

ขั้นที่ ๔ นำเม็ดปรอทที่เหลือจากการทำความสะอาด

ใช้ไฟฉายส่องเม็ดปรอทที่เกิดความตื่นหรือรอยแตก โดยถือไฟฉายส่องในมุมที่ใกล้ขึ้น ในห้องมืดแล้วมองหาเม็ดปรอทที่ส่องแสง และเก็บรวบรวมต้องตรวจสอบทั่วทั้งห้อง เนื่องจากเม็ดปรอทสามารถเคลื่อนไปไว้ใต้คอนกรีตพื้นผิวที่แข็งแรงและเรียบ

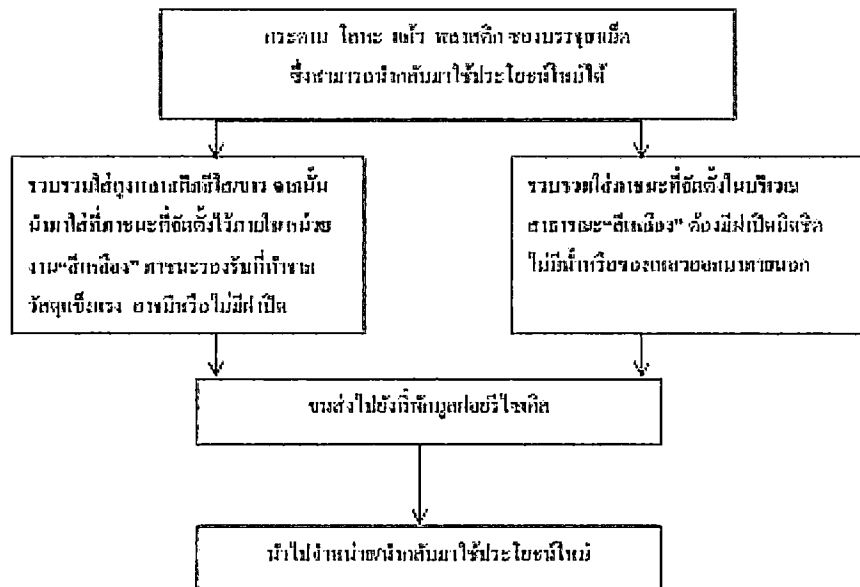
ขั้นที่ ๕ จัดการสารปรอทที่ติดมากับเสื้อผ้า รองเท้า และผิวหนัง

นำกระดาษซับที่ชุบน้ำมาไว้ใช้เช็ดทำความสะอาดเม็ดปรอทที่มองไม่เห็นบนผิวหนัง ดอลเสื้อผ้าและรองเท้าที่ปนเปื้อนออก รวบรวมใส่ถุงที่บรรจุมูลฝอย ๒ ชั้นแล้วปิดให้สนิทและติดฉลาก

ขั้นที่ 6 นำเอาของที่ปนเปื้อนทั้งหมดทิ้ง

เอาของหรือของที่ปนเปื้อนสารปรอทเศษแก้วและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาด เช่น กระดาษซับ เทปผ้า ผงกำมะถัน ที่ใช้เก็บรวบรวมเม็ดปรอท รวมถึงถุงมือ เสื้อผ้า หน้ากากป้องกันฝุ่นและสารเคมีใส่ถุงซิปล็อคให้สนิทและติดฉลากว่า “ขยะอันตรายมีของเสียปรอท” (Mercury Waste) แล้วนำไปทิ้งเป็นของเสียอันตรายและติดฉลากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำจัดอย่างปลอดภัยต่อไป เช่นการเปลี่ยนสภาพนำกลับมาใช้ใหม่หรือการนำไปรีไซเคิลรวมทั้งทิ้งกลบอย่างถูกวิธี

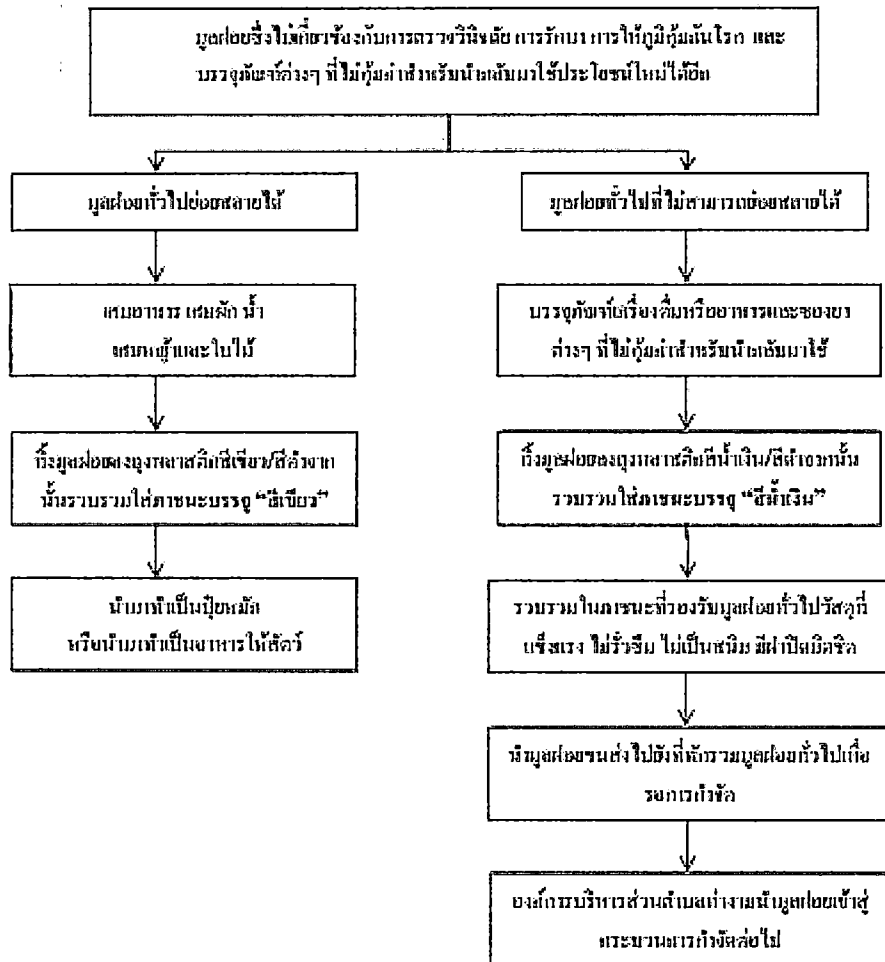
๘.๔ แนวทางการจัดการมูลฝอยรีไซเคิล

ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๕ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธรา

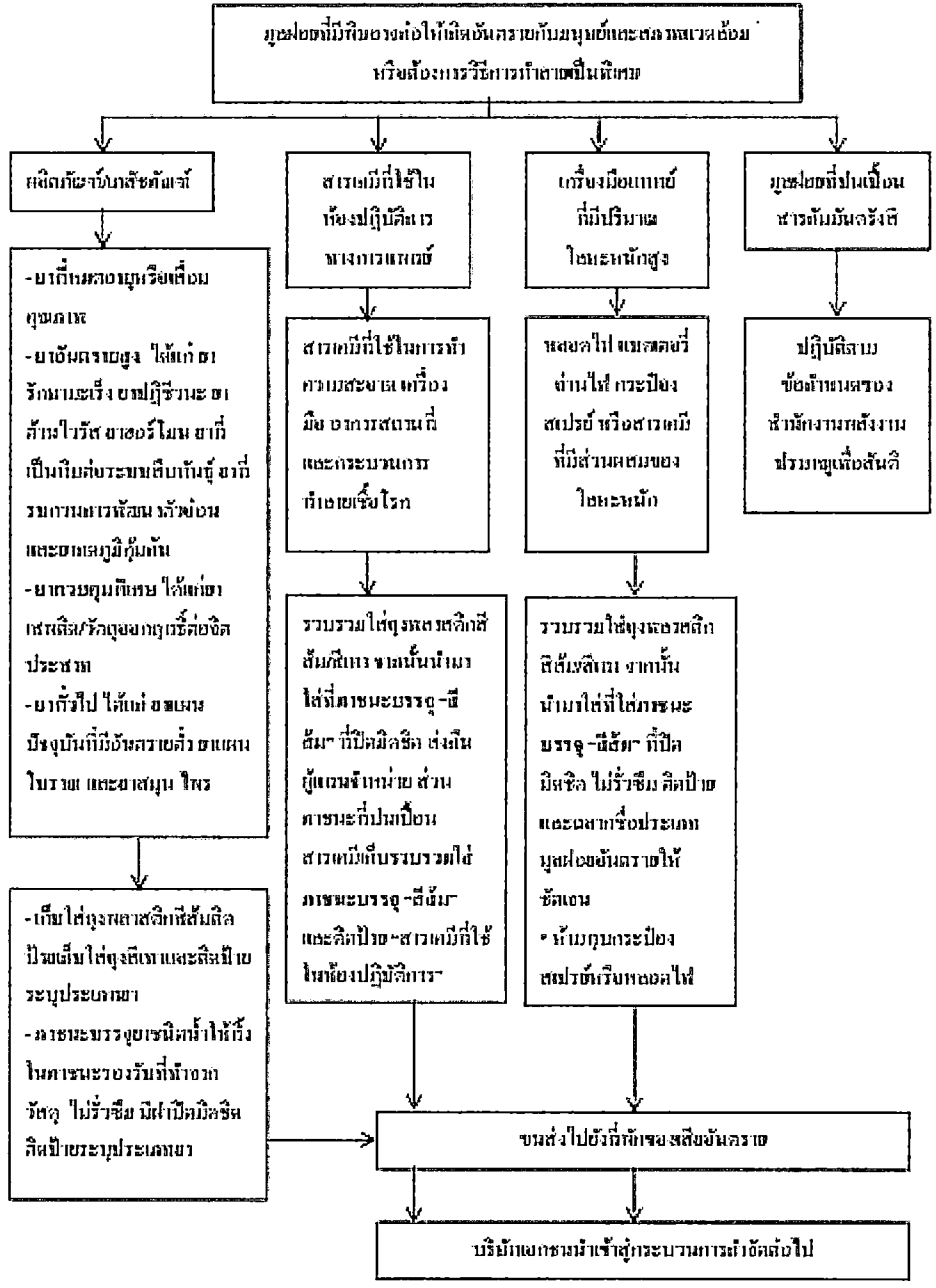
๘.๕ แนวทางการจัดการมูลฝอยทั่วไป

ระเบียบปฏิบัติ		ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๖ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ
				นพ.สมยศ พนธรา

๘.๖ แนวทางการจัดการของเสียอันตราย

ระเบียบปฏิบัติ			ฉบับที่	A(๑)	หน้า ๒๗ จาก ๒๗
เรื่อง	การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย		เลขที่	SP-LED-๐๑๒-๐๐	
ผู้จัดทำ	LED Team	วันที่เริ่มใช้	๑๐ มี.ค. ๒๕๖๒	ผู้อนุมัติ	นพ.สมยศ พนธาร

๘.๗ แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

